

KOGERKERKGEMEENTE

Zondag 6 november 2022 - Gedachteniszondag

Orgelspel

Welkom (*ouderling*)

Stilte

Drempelgebed (*ouderling*)

Intochtslied: 'Heer, die mij ziet zoals ik ben', Psalm 139: 1, 2 en 9

Bemoediging (*ouderling*)

Kyrië en Gloria (*gezongen*):

Eeuwige,
op deze zondag waarop wij licht ontsteken voor hen die gestorven zijn,
mensen dichtbij en ver weg,
vragen wij om uw troost en ontferming.
Opdat wij kunnen instemmen met het lied van wie ons zijn voorgegaan:

Zo zingen wij samen: 'Wij zoeken hier uw aangezicht', lied 281: 1
(zanggroep), 2 (allen), 3 (allen), 7 (zanggroep), 9 (allen)

Gedachtenis

Op de zondag na Allerzielen
staan we stil bij het afscheid van onze geliefden.
Zielsverwanten die we verloren aan de dood.

We staan stil bij ons verdriet om het gemis,
over de lege plek die zij hebben achtergelaten.
We staan ook stil bij de vreugde om het goede dat was,
en de dankbaarheid voor alles wat zij voor ons betekenen.
Betekenen in de tegenwoordige tijd.
Onze geliefden blijven voortleven in onze harten en hoofden,
wij blijven met hen in gesprek.

In de kerk vertrouwen we erop
en zeggen we tegen elkaar
dat wat elk mens uniek maakt,

dat wat jou jij maakt,
jouw ziel,
niet verloren gaat,
maar gebundeld is in het licht van de Eeuwige.

Wij noemen vanmorgen de namen van mensen uit ons midden,
die dit jaar zijn overleden.
We steken een licht aan bij de kruisjes met hun naam.

Kerkvader Augustinus scheef:
'De mens die wij liefhebben is niet meer daar waar zij of hij was,
maar overal waar wij haar of hem gedenken.'

De namen van overledenen uit ons midden worden genoemd, kaarsjes
worden aangestoken.

Orgelmuziek

We steken ook een licht aan voor alle vluchtelingen, die omkwamen
op weg naar een veilige haven. Mensen van wie alleen familie en
vrienden in landen ver van hier de namen weten.

kaarsje aansteken

Jullie namen geborgen in het licht van de Eeuwige.

We steken een licht aan voor allen, die het afgelopen jaar zijn
gestorven als gevolg van oorlog of ander geweld.

kaarsje aansteken

Jullie namen geborgen in het licht van de Eeuwige.

We steken een licht aan voor allen, die in eenzaamheid gestorven zijn,
niemand die hen mist.

kaarsje aansteken

Jullie namen geborgen in het licht van de Eeuwige.

Orgelmuziek

Aansteken van kaarsjes voor wie dat wil

Eeuwige, in jouw licht geborgen zijn zoveel mensen,
die we dit jaar verloren of al langer moeten missen.

Wees aanwezig
en troost ons als wij lichtjes aansteken,
hier in de kerk of thuis,
en hun namen in gedachten noemen.

Koester de namen die wij hier gedenken,
dat zij geborgen zijn in uw genade,
dat zij gekend zijn bij U en bij ons.

Iedereen die wil kan nu naar voren komen.

Tijdens het aansteken van de kaarsjes zingt de zanggroep 'Koester de namen die wij hier gedenken', lied 199, afgewisseld met het orgel. U kunt meezingen met het refrein.

Zingen: 'Koester de namen die wij hier gedenken', lied 199

Uit de Bijbel: Psalm 121 (vertaling Gerard Swüste)

Een bedevaartslied; van David

Omhoog naar de bergen richt ik mijn ogen:
waar is hulp voor mij?
Mijn hulp komt van de Levende
die hemel en aarde gemaakt heeft.
Nooit laat hij toe dat je voet wankelt,
nooit verslapt de aandacht van je behoeder!
Zijn aandacht verslapt niet, hij valt niet in slaap,
de behoeder van Israël.
De Levende is je behoeder,
de Levende is je schaduw
aan je rechterhand.
Overdag steekt de zon je niet,
's nachts de maan niet.
De Levende behoedt je voor al wat kwaad is,
behoedt je leven.
De Levende behoedt je uitgaan en thuiskomen,
Van nu af voor altijd.

Zingen: 'Behoed mij, o God' (Taizé), lied 16B: zanggroep, allen,
zanggroep, allen

Gedicht: 'Grüsz Gott'

Ik wandelde en sprak met de Heer.

Wij wandelen naast elkaar,
de Vader en het kind
dat het nog niet begrijpt.

Het waagde nauw de vraag.

Nog met de ochtenddauw
zijn wij op pad gegaan:
Hij nam mij bij de hand.

De bloemen groeten Hem
-Yes Lord- de schuchtere beek
houdt haast zijn kabbelen in.
De bergen worden licht.

Wij wandelen naast elkaar,
de Vader en het kind.

Ik zie Hem niet, maar Hij
is mij zó dicht nabij
als geen op aarde ooit was.

Ida Gerhardt (Verzamelde Gedichten I)

Zingen: 'Voor de toegewijden', lied 732: 1 (zanggroep), 2, 3 en 4 (allen)

Overweging

De dichter van Psalm 121 staat midden tussen de bergen.
Een uitzicht dat adembenemend mooi kan zijn,
maar het kan je de adem ook benemen.
Wat staat je in hemelsnaam allemaal te wachten op je reis door dit
berglandschap, dat niet zonder gevaren is?
Reis je alleen of zijn er anderen die met je mee op lopen?
Kom je weer thuis?
En hoe zal dat dan zijn?
Wat tref je aan?
Wat is er veranderd tijdens je reis?

Er spelen zoveel vragen in ons leven.
Vragen die ons ineens kunnen overvallen.
Vragen die opkomen nadat je iemand hebt verloren.
Vragen die horen bij grote hoogten of diepe dalen in je leven.
Vragen waarop we niet zomaar een antwoord hebben.
Vragen waarop we misschien wel nooit een antwoord zullen vinden.

Ook die reiziger uit de psalm begint zijn gedicht met een vraag:

‘Omhoog naar de bergen richt ik mijn ogen: waar is hulp voor mij?’

Wat een geluk dat we in de Bijbel onze eigen vragen terugvinden,
en dat dit gedicht niet gelijk begint met allerlei zekerheden.

Ik stel me zo voor dat het na die vraag van die reiziger een poosje stil is.
Dan geeft de reiziger zelf antwoord.
Een ander kan dit niet voor je doen.
Dan wordt het al gauw een goedkope vrome kreet.

‘Mijn hulp komt van de Levende, die hemel en aarde gemaakt heeft.’

De reiziger door het leven heeft het hier niet over een ‘God’ in het algemeen.
Hij heeft het over de ‘Levende’.
Hij schrijft de Hebreeuwse godsnaam op, die onuitsprekelijk is.
Die onuitsprekelijke naam bestaat uit vier letters en is een werkwoord.
‘Ik zal er zijn’.
De God van de Bijbel is geen vastomlijnde God, die je in een paar dogma’s kunt samenvatten.
De God van de Bijbel is een Levende God.
Een God van de tegenwoordige tijd. Van hier en nu.
En wie die Levende God is, probeert de dichter van de psalm onder woorden te brengen.
De Levende is je behoeder, schrijft hij.
De Levende houdt de wacht en slaapt niet.
De Levende is dicht bij je.

Ida Gerhardt, een dichter van vele eeuwen later, brengt het op haar manier onder woorden:

De bergen worden licht.

*En wij wandelen naast elkaar,
de Vader en het kind.
Ik zie Hem niet, maar Hij
is mij zó dicht nabij
als geen op aarde ooit was.*

Nabijheid, van de Levende, die er is en zal zijn als jouw 'behoeder'.
Het is een sleutelwoord in de psalm: behoeden.
De Levende behoedt je voor al wat kwaad is.
De Levende behoedt je uitgaan en thuiskomen,
van nu af voor altijd.

Maar wat betekent dat dan, behoeden?
Het kwaad, het verdriet, de dood kan God toch niet tegenhouden?
Het overkomt ons toch steeds weer?
De verzengende zon overdag, die ons steekt.
De beangstigende duisternis van de nacht, waarin we wakker liggen.
God kan ons daar toch voor behoeden?
God kan wat ons overkomt toch niet van ons wegnemen?

De Bijbel is daar duidelijk over.
Er zullen steeds tijden in ons leven zijn waarop we denken:
Waar is hulp voor mij?
God kan ze niet van ons wegnemen met een machtig ingrijpen.
Maar God, de Levende, is er wel bij.

*Ik zie Hem niet, maar Hij
is mij zó dicht nabij
als geen op aarde ooit was.*

In de woorden van Ida Gerhardt.
De dichter van Psalm 121 gebruikt een beeld dat past bij het Midden-
Oosten, waar de zon verzengend heet kan zijn, om aan te geven hoe
dichtbij de Levende kan zijn.
God is als een verkoelende, beschermende schaduw, vlakbij jou,
aan je rechterhand.
Een schaduw die geen moment van jouw zijde wijkt.

De psalm onderstreept dit met het woordje 'nooit'.
Het klinkt tweemaal:
'nooit wankelt en nooit verslapt de *aandacht* van je behoeder'.

Waar is hulp voor mij?

Hier tussen al die bergen waar ik sta.

De ene keer op de top, met uitzicht rondom.

De andere keer diep in het dal, waar het licht nauwelijks komt.

De ene keer rustig en in balans over wat je in het leven overkomt.

De andere keer in verzet of angstig over wat je overspoelt.

Waar is hulp voor mij?

De dichter van Psalm 121 nodigt ons uit om zelf een antwoord te geven op die vraag.

Dat mag iedere keer opnieuw.

Misschien heb je geen antwoord.

Misschien stamel je iets.

Misschien zing je op een ander moment uit volle borst mee met de psalm.

Het maakt niet uit hoe zeker of onzeker je bent van jouw antwoord.

Je kunt gewoon een begin maken door zelf een antwoord te zijn.

Een hulp voor elkaar.

‘Nooit wankelt en nooit verslapt de *aandacht* van je behoeder.’

De liefdevolle aandacht van de Levende voor jou.

Die liefdevolle aandacht kunnen we ook elkaar geven.

Elke dag opnieuw.

Vertrouwend op de Levende,

die zo dicht nabij kan zijn,

en wiens hulp en aandacht voor mensen nooit ophoudt.

Moge het zo zijn. Amen.

Zingen: ‘Ubi caritas’, lied 568A (viermaal): zanggroep gevolgd door driemaal allen

Mededelingen en collecten

Gebeden, stil gebed

In het voorbedenboek zijn op Allerzielen gebeden opgeschreven, die we vandaag opnemen in onze voorbeden.

Laten wij bidden.

Eeuwige,

U bent als een beschermende schaduw die niet van onze zijde wijkt.
U behoedt alle dagen van ons leven.
Uw aandacht voor ons houdt niet op.
Wij danken U daarvoor.

Hoor onze roep om hulp.
Weet van ons verdriet om wie wij hebben verloren.
En geef ons kracht als wij die kracht zelf niet kunnen vinden.

Wij bidden voor Beaudhi van Veldhuijsen,
gestorven voor hij ter wereld mocht komen.
Voor altijd een gemis om hem niet te mogen zien opgroeien.

Wij bidden voor Hassan, voor Abdoallah, voor Mohamad.

Wij bidden voor Jan, voor Anneke, voor Mare, voor Reyer, voor Thibault.

Wij bidden om troost voor hen die verdrietig zijn.
Wij bidden om gerechtigheid voor hen die rechteloos zijn.
Wij bidden om vrede voor hen die in oorlog zijn.
Wij bidden om brood voor hen die hongerig zijn.
Wij bidden om hulp voor hen die arm zijn.

Verbonden met U, met elkaar, en met wat er leeft in ons hart zijn wij enkele ogenblikken stil.

Eeuwige, voed het vertrouwen dat al onze levensdagen door U gekend zijn,
en onze laatste adem terugkeert vanwaar hij gekomen is, bij U.

Amen.

Zanggroep: 'Aan het einde van het leven' (*tekst: Marijke de Bruijne, muziek: Chris van Bruggen*)

Onze Vader (*oecumenische versie*)

Samen bidden wij het gebed dat Jezus ons leerde.

Onze Vader die in de hemel zijt,
Uw naam worde geheiligd.
Uw koninkrijk kome.
Uw wil geschiede, op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood.
En vergeef ons onze schulden
zoals ook wij onze schuldenaars vergeven.
En leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van de boze.
Want van U is het koninkrijk
en de kracht
en de heerlijkheid
in eeuwigheid. Amen (*gezongen*).

Slotlied: 'Gij boden rond Gods troon', lied 725

Zegen

Ga dan samen met de heiligen vanouds
en met de heiligen van hier en nu,
- wij allemaal -
de wijde wereld in
als Gods geliefde en gezegende mensen:

De Eeuwige zegene en behoede u.
De Eeuwige doe haar aangezicht over u lichten
en zij u genadig.
De Eeuwige kere zijn aangezicht naar u toe
en geve u vrede. Amen.